

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2021 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer: 817 209 882
Organisasjonsform: Aksjeselskap
Foretaksnavn: Aktieselskapet Vinmonopolet
Forretningsadresse: Dronning Eufemias gate 11
0150 OSLO

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2021 - 31.12.2021

Konsern

Morselskap i konsern: Nei

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet: Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Bjørn-Egil Ekhaugen
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 28.04.2022

Grunnlag for avgivelse

År 2021: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2020: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2021

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 07.07.2023

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Salgsinntekt	2	21 701 000 000	20 568 000 000
Annen driftsinntekt		13 000 000	12 000 000
Sum inntekter		21 714 000 000	20 580 000 000
Kostnader			
Varekostnad	1	18 973 000 000	17 966 000 000
Lønnskostnad	3,18	1 512 000 000	1 325 000 000
Avskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	12	79 000 000	86 000 000
Annen driftskostnad	4	527 000 000	497 000 000
Sum kostnader		21 091 000 000	19 874 000 000
Driftsresultat		623 000 000	706 000 000
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt	5,7	20 000 000	29 000 000
Sum finansinntekter		20 000 000	29 000 000
Netto finans		20 000 000	29 000 000
Ordinært resultat før skattekostnad		643 000 000	735 000 000
Skattekostnad på ordinært resultat		142 000 000	162 000 000
Ordinært resultat etter skattekostnad		501 000 000	573 000 000
Årsresultat		501 000 000	573 000 000
Overføringer og disponeringer			
Tilleggsutbytte	14	401 000 000	286 000 000
Overføringer til/fra annen egenkapital	17	100 000 000	287 000 000
Sum overføringer og disponeringer		501 000 000	573 000 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Konsesjoner, patenter, lisenser, varemerker og lignende rettigheter	12	46 000 000	46 000 000
Utsatt skattefordel	13	270 000 000	191 000 000
Sum immaterielle eiendeler		316 000 000	237 000 000
Varige driftsmidler			
Varige driftsmidler	13	242 000 000	259 000 000
Sum varige driftsmidler		242 000 000	259 000 000
Finansielle anleggsmidler			
Obligasjoner	11	1 000 000	1 000 000
Sum finansielle anleggsmidler		1 000 000	1 000 000
Sum anleggsmidler		559 000 000	497 000 000
Omløpsmidler			
Varer			
Varer	8	1 319 000 000	1 421 000 000
Sum varer		1 319 000 000	1 421 000 000
Fordringer			
Kundefordringer	9	5 000 000	3 000 000
Andre fordringer	10	64 000 000	55 000 000
Sum fordringer		69 000 000	58 000 000
Investeringer			
Finansielle plasseringer	7	365 000 000	366 000 000
Sum investeringer		365 000 000	366 000 000
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende	6	3 101 000 000	2 675 000 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		3 101 000 000	2 675 000 000

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2021	2020
Sum omløpsmidler		4 854 000 000	4 520 000 000
SUM EIENDELER		5 413 000 000	5 017 000 000
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital	16,17	0	0
Sum innskutt egenkapital		0	0
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	17	665 000 000	857 000 000
Sum opptjent egenkapital		665 000 000	857 000 000
Sum egenkapital		665 000 000	857 000 000
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelser	18	1 259 000 000	917 000 000
Sum avsetninger for forpliktelser		1 259 000 000	917 000 000
Annen langsiktig gjeld			
Sum langsiktig gjeld		1 259 000 000	917 000 000
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		2 488 000 000	2 359 000 000
Betalbar skatt	13	138 000 000	148 000 000
Skyldige offentlige avgifter		206 000 000	206 000 000
Utbytte	14	401 000 000	287 000 000
Annen kortsiktig gjeld	15	256 000 000	243 000 000
Sum kortsiktig gjeld		3 489 000 000	3 243 000 000
Sum gjeld		4 748 000 000	4 160 000 000
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		5 413 000 000	5 017 000 000

→ Styre, ledelse og regnskap

Resultat

Tall i millioner kroner	Note	2021	2020
Driftsinntekter			
Salgsinntekter	2	21 700,6	20 568,3
Andre inntekter		13,5	11,3
SUM DRIFTSINTEKTER		21 714,1	20 579,6
Driftskostnader			
Vareforbruk	1	18 972,7	17 966,0
Lønn og andre personalkostnader	3,18	1 512,3	1 325,1
Av- og nedskrivninger på varige driftsmidler	12	78,9	85,7
Andre driftskostnader	4	527,5	496,6
SUM DRIFTSKOSTNADER		21 091,4	19 873,4
DRIFTSRESULTAT		622,7	706,2
Finans			
Finansinntekter	5,7	20,2	29,2
Finanskostnader	5	0,1	0,2
SUM FINANSRESULTAT		20,1	29,0
RESULTAT FØR SKATT		642,8	735,2
Skattekostnad	13	141,6	162,1
ÅRETS RESULTAT		501,1	573,1
Avsatt til			
overskuddsandel og utbytte	14	400,9	286,5
annen egenkapital	17	100,2	286,5
SUM		501,1	573,1

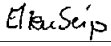
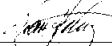

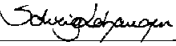
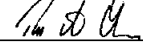

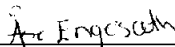

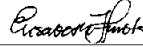

Balanse

Tall i millioner kroner	Note	2021	2020
Eiendeler			
Lisenser og programvare	12	46,2	46,3
Utsatt skattefordel	13	269,6	191,0
Varige driftsmidler	12	242,4	258,6
Obligasjoner og aksjer	11	0,6	0,6
ANLEGGSMIDLER		558,7	496,5
Varebeholdning	8	1 318,7	1 421,0
Kundefordringer	9	5,3	3,1
Andre kortsiktige fordringer	10	64,4	55,0
Finansielle plasseringer	7	364,8	366,1
Kontanter, bankinnskudd	6,7	3 100,7	2 674,8
OMLØPSMIDLER		4 853,9	4 520,0
SUM EIENDELER		5 412,6	5 016,6

Tall i millioner kroner	Note	2021	2020
Gjeld og egenkapital			
Innskutt kapital			
Aksjekapital	16, 17	0,1	0,1
Opptjent kapital			
Annen egenkapital	17	665,0	857,0
EGENKAPITAL		665,1	857,0
Pensjonsforpliktelser	18	1 258,7	917,1
LANGSIKTIG GJELD		1 258,7	917,1
Leverandørgjeld		2 487,5	2 359,1
Betalbar skatt	13	137,6	147,5
Skyldig offentlige avgifter		206,5	206,0
Overskuddsandel og utbytte	14	400,9	286,5
Annen kortsiktig gjeld	15	256,3	243,3
KORTSIKTIG GJELD		3 488,8	3 242,5
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		5 412,6	5 016,6

Oslo, 28.04.2022

 Ellen Seip styreleder	 Sverre Helne nestleder	 Trine Marit Stensen styremedlem	 Solveig Løhaugen styremedlem	 Per Arne Lodding Olsen styremedlem
 Lars Jacob Tynes Pedersen styremedlem	 Helge Storvik styremedlem	 Åse Engesæth styremedlem	 Alf Ole Berglund styremedlem	 Elisabeth Hunter adm. direktør

→ Styre, ledelse og regnskap

Kontantstrømoppstilling

Tall i millioner kroner	Note	2021	2020
Likvider tilført fra virksomheten			
Tilført fra årets virksomhet *)		255,3	495,0
Endring leverandører		128,4	918,6
Endring i lager, debitorer		100,2	-445,7
Endring andre kortsiktige poster		4,1	68,0
NETTO LIKVIDITETSEDRING FRA VIRKSOMHETEN		488,0	1 035,9
Likvider brukt på investeringer			
Investeringer i varige driftsmidler	12	-63,3	-70,4
NETTO LIKVIDITETSEDRING FRA INVESTERINGER		-63,3	-70,4
Netto endring i likvider gjennom året		424,6	965,5
Likvider 1.1.		3 040,9	2 075,2
LIKVIDER 31.12.		3 465,6	3 040,9
Spesifikasjon likvider 31.12.			
Kontanter		68,5	69,8
Bankinnskudd		3 032,3	2 604,9
Finansielle plasseringer		364,8	366,1
SUM LIKVIDER		3 465,6	3 040,9
Resultat før skatt		642,8	735,2
Tap ved avgang driftsmidler		0,8	0,5
Ordinære av- og nedskrivninger	12	78,9	85,7
Betalbar skatt (vinmonopolavgift)	13	-147,3	-24,5
Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger		-33,2	-67,4
Overskuddsandel		-286,5	-234,5
*) TILFØRT FRA ÅRETS VIRKSOMHET		255,3	495,0

Noter til regnskapet

1.0 SAMMENDRAG AV DE VIKTIGSTE REGNSKAPSPRINSIPPENE

AS Vinmonopolet er underlagt lov om Aktieselskapet Vinmonopolet (vinmonopolloven) og avlegger årsregnskap i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk i Norge.

1.1 DRIFTSINNETEKTER

Salgsinntektene er presentert inklusive alle avgifter, fratrukket merverdiavgift. Inntekter fra salg av varer resultatføres når levering har funnet sted.

1.2 KLASSIFISERING OG VURDERING AV BALANSEPOSTER

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler / langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående.

1.3 VAREBEHOLDNING OG VAREFOBRUK

Varebeholdningens verdi blir beregnet etter prinsippet om glidende gjennomsnitt og fluktuerer i takt med prisjusteringer. Vareforbruket i resultatregnskapet er fastsatt til verdien av varekjøp, justert for beholdningsendringer. Alkoholavgift inngår i vareforbruket.

1.4 KUNDEFORDRINGER OG ANDRE FORDRINGER

Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

1.5 KORTSIKTIGE INVESTERINGER

Finansielle investeringer klassifiseres som omløpsmidler. Kortsiktige investeringer (obligasjoner og sertifikater) som inngår i en handelsportefølje med henblikk på videresalg, vurderes til markedsverdi. Obligasjoner og sertifikater som holdes til forfall, vurderes til kostpris tillagt amortisert over- og underkurs.

1.6 VARIGE DRIFTSMIDLER OG IMMATERIELLE RETTIGHETER

Balanseførte driftsmidler omfatter investeringer som gir kapasitetsøkning eller vesentlig kvalitetsbedring. Disse er oppført i balansen til kostpris redusert for ordinære avskrivninger og nedskrivninger. Programvare, enten den er kjøpt eller egenutviklet, er presentert på linjen for lisenser og programvare. Unntaket er operativsystemer o.l. som leveres sammen med maskinvare.

Behandlingen for øvrig er lik med varige driftsmidler. Investeringer i butikklokaler vurderes samlet i en portefølje ved vurdering av hvorvidt virkelig verdi er lavere enn bokført verdi. Driftsmidler som ikke er i bruk, nedskrives til gjenvinnbart beløp.

Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Tap ved salg av anleggsmidler er beregnet som differansen mellom salgssum og bokført verdi og er presentert netto under øvrige driftskostnader. Gevinst ved salg av anleggsmidler er presentert under andre inntekter.

1.7 SKATT

Utsatt skatt er beregnet med gjeldende skattesats på grunnlag av de midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret. Negative midlertidige forskjeller og positive midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres i samme periode, er utlignet.

1.8 PENSJONSFORPLIKTELSER

Vinmonopolets ansatte er tilknyttet en ytelsesbasert pensjonsordning gjennom Statens pensjonskasse (SPK). Selskapet har også avtalefestet førtidspensjon (AFP). Videre har selskapet en pensjonsavtale finansiert over drift knyttet til tidligere administrerende direktør.

Vinmonopolet følger Norsk regnskapsstandard 6A som gir regnskapspliktige mulighet til å anvende rammeverket i International Accounting Standard 19 (IFRS).

Pensjonsordningen i SPK er ikke fondsbasert. Det blir simulert en avkastning for pensjonsmidlene tilsvarende langsiktige statsobligasjoner (90 % av midlene) og Statens pensjonsfond utland (10 % av midlene). Utbetalingen av pensjonene er garantert av staten (pensjonsloven §1).

Selskapets pensjonsforpliktelser beregnes som den diskonterte verdi av de framtidige pensjonsytelser som anses påløpt på balansedagen. Det forutsettes at arbeidstakerne opparbeider sine pensjonsrettigheter lineært over den yrkesaktive perioden. Pensjonsmidlene er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelse i balansen. Eventuell overfinansiering balanseføres i den grad overfinansieringen kan utnyttes eller tilbakebetales. Netto pensjonsmidler presenteres som andre langsiktige fordringer i balansen. Endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik mot beregningsforutsetningene (estimaterendringer), føres direkte mot egenkapitalen. Effekten av planendringer føres mot resultatet. Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønn og sosiale kostnader og består av periodens

pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede pensjonsforpliktelsen, forventet avkastning av pensjonsmidlene, resultatført virkning av avvik mellom faktisk og forventet avkastning samt periodisert arbeidsgiveravgift. Arbeidstakers andel av pensjonspremien er kommet til fradrag i netto pensjonskostnad.

Ordningen med avtalefestet førtidspensjon (AFP) innebærer at ansatte kan gå av med pensjon ved fylte 62 år eller senere. Ved fylte 67 år går arbeidstaker over på normal pensjon. Det betales ordinær premie til ordningen i perioden. Den ordinære pensjonsforpliktelsen fra fylte 67 år kostnadsføres i perioden fram til antatt tidspunkt for førtidspensjonering (AFP). Ved beregning av AFP-forpliktelsene er det benyttet samme forutsetninger som for de ordinære pensjonsforpliktelsene samt estimat for uttakstilbøyeligheter.

1.9 LEIEAVTALER

Leieavtaler hvor det vesentligste av risiko og avkastning er forbundet med eierskapet, og ikke med leieavtalen, behandles som en operasjonell leieavtale, og leiebetalinger klassifiseres som driftskostnad i regnskapet. Vinmonopolet har ikke leieavtaler som anses å være finansielle.

1.10 KONTANTSTRØMOPPSTILLING

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bank og finansielle plasseringer.

1.11 VALUTA

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til månedens siste dag basert på Norges Banks valutakurser. Valutakursendringer resultatføres løpende i regnskapsperioden under finansposter.

1.12 TILKNYTTET SELSKAP

Investering i tilknyttede selskaper vurderes etter de generelle vurderingsregler (kostmetoden) i selskapsregnskapet.

➔ Styre, ledelse og regnskap

2 SALGSINTEKTER

Fordeling hovedvaregrupper

Tall i millioner kroner	2021	2020
Svakvin	14 115	13 576
Sterkvin	141	139
Brennevin	6 776	6 238
Øl	491	462
Alkoholfritt	66	53
Andre salgsvare	112	102
Sum	21 701	20 568

Alkoholavgifter utgjør 10 495,2 millioner kroner av salgsinntekter og varekostnader (10 414,6 millioner kroner i 2020).

3 LØNNKOSTNADER, ANTALL ANSATTE OG GODTGJØRELSE

Tall i 1 000 kroner	2021	2020
Lønn	1 180 245	1 071 019
Arbeidsgiveravgift	152 770	130 591
Pensjonskostnader inkl. arb.giv.avg.	139 773	81 602
Innleid arbeidskraft	11 467	14 208
Andre godtgjørelser	5 823	5 987
Andre personalkostnader	22 193	21 654
Sum	1 512 271	1 325 061

Personale

Antall ansatte pr. 31.12.	1 935	1943
Herav: heltidsansatte	723	710
deltidsansatte	1455	1233
Antall årsverk	1 299	1 218

Lønnsjustering i 2021 var 3,1 %.

Per 31. desember 2021 besto Vinmonopolets ledergruppe av Elisabeth Hunter (adm.dir), Geir Mosether, Halvor Bing Lorentzen, Elisabeth Ramstad, Linda Frid Andresen, Lars Thorenfeldt og Bjørn-Egil Ekhaugen.

LØNN OG YTELSER TIL LEDEDE ANSATTE

Godtgjørelser ledergruppen 2021

1 000 kroner	Lønn	Pensjonskostnad	Andre godtgjørelser	Sum
Hunter, Elisabeth	2 688	217	213	3 118
Mosether, Geir	1 709	197	157	2 063
Lorentzen, Halvor Bing	1 547	194	159	1 900
Ramstad, Elisabeth	1 542	194	157	1 893
Andresen, Linda Frid	1 979	203	158	2 340
Thorenfeldt, Lars	1 539	194	157	1 890
Ekhaugen, Bjørn-Egil	1 500	196	159	1 855

Godtgjørelser ledergruppen 2020

1 000 kroner	Lønn	Pensjonskostnad	Andre godtgjørelser	Sum
Hunter, Elisabeth	2 589	185	208	2 981
Mosether, Geir	1 665	184	157	2 006
Lorentzen, Halvor Bing	1 449	187	159	1 795
Ramstad, Elisabeth	1 060	120	112	1 292
Andresen, Linda Frid	1 203	109	106	1 418
Thorenfeldt, Lars	460	61	20	541
Ekhaugen, Bjørn-Egil	133	2	13	148
Braaten, Olav André	1 451	142	117	1 710

Elisabeth Ramstad startet 14.04.2020

Linda Frid Andresen startet 01.05.2020

Lars Thorenfeldt startet 01.09.2020

Olav André Braaten sluttet 30.09.2020 og ble erstattet av Bjørn-Egil Ekhaugen som startet 01.12.2020

Samlet utbetalt styrehonorar i 2021 er kr 1 425 959,-, herav kr 240 000,- til styrets leder. For 2020 var det utbetalt styrehonorar på kr 1 442 146,-, herav kr 240 000,- til styrets leder. Samlet honorar til bedriftsforsamlingen og kontrollkomiteen i 2021 var kr 107 959,- (i 2020 kr 124 147,-) Administrerende direktør Elisabeth Hunter har en 12 md. etterlønsavtale.

REVISJONSHONORARER

1 000 kroner	2021	2020
Lovpålagt revisjon (inkl. teknisk bistand med årsregnskapet)	700	859
Annen bistand	215	245
SUM	915	1 104

Alle tall oppgitt i oversikten over er eksklusive merverdiavgift.

4 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Andre driftskostnader inkluderer følgende kostnader:

1 000 kroner	2021	2020
Energi og lokalkostnader	228 961	222 409
Vedlikehold og anskaffelser inventar o.l.	102 033	95 026
Eksterne tjenester	73 136	68 606
Forsikringer og bankomkostninger	47 913	44 505
Frakt og transport	16 110	15 497
Informasjons- og emballasjemateriell	16 351	15 330
Kontorrekvisita, IT, telefon o.l.	11 103	11 296
Møte- og reisekostnader	15 759	10 501
Andre kostnader	16 121	13 441
SUM	527 488	496 610

5 FINANSPOSTER

Finansposter inneholder følgende inntekter og kostnader:

1 000 kroner	2021	2020
Finansinntekter		
Renteinntekter bank	21 186	12 028
Avkastning obligasjoner og sertifikater	-1 037	17 108
Andre finansinntekter	34	97
SUM	20 183	29 232
Finanskostnader		
Andre finanskostnader	124	223
SUM	124	223

6 KONTANTER OG BANKINNSKULD

Pr. 31.12.2021 var 47 millioner kroner av selskapets bankinnskudd avsatt til betaling av skattetrekk for ansatte (51,7 millioner kroner i 2020). Bankbeholdningen er plassert på konsernkontosystem i Sparebanken Midt-Norge.

7 FINANSIELLE PLASSERINGER

Vinmonopolets finansielle plasseringer består av følgende:

1 000 kroner	Kostpris	Markedsverdi	Bokført verdi
Høyrenteinnskudd	1 250 000	1 269 165	1 269 165
Obligasjoner og sertifikater	289 959	364 845	364 845
SUM	1 539 959	1 634 010	1 634 010

Investeringer i obligasjoner og sertifikater består av norske obligasjoner og sertifikater innenfor stats-, industri- og finanssektoren. Plasseringene hadde ved utgangen av 2021 en kreditturasjon på 3,52 år. Faktisk netto avkastning fratrukket forvaltningshonorar har i 2021 vært -1,29 millioner kroner, tilsvarende -0,29 %.

Investeringene, som gjennomføres gjennom eksterne forvaltere, inngår i en handelsportefølje med henblikk på videresalg og er vurdert til markedsverdi. Høyrenteinnskudd er regnskapsført som kontanter/bankinnskudd.

8 VAREBEHOLDNING

Vinmonopolets varebeholdning fordeles på 339 butikker samt et eget lager som håndterer utsendelser for fjernhandelskanalen. Verdien av varebeholdningen vises i tabellen under:

1 000 kroner	2021	2020
Varelager i butikk	1 301 476	1 403 843
Varelager fjernhandel	20 241	20 578
Total varelagerbeholdning	1 321 717	1 424 421
Ukurans	-3 000	-3 500
Varebeholdning arbeidsklær	-	111
SUM	1 318 717	1 421 032

9 KUNDEFORDRINGER

Kundefordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap på krav med 0,3 millioner kroner (0,3 millioner kroner i 2020). I kundefordringer inngår det ingen krav mot kredittkortselskap i 2021 (det samme gjaldt i 2020).

10 ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER

Andre kortsiktige fordringer er oppført til pålydende og består av:

1 000 kroner	2021	2020
Forskuddsbetalte kostnader	62 791	53 432
Andre kortsiktige fordringer	1 559	1 573
SUM	64 350	55 005

⇒ Styre, ledelse og regnskap

11 LANGSIKTIGE FORDRINGER OG AKSJER

Langsiktige fordringer og aksjer er oppført til pålydende og består av:

1 000 kroner	2021	2020
Obligasjons- og pantelån	283	283
Aksjer	327	327
SUM	610	610

Vinmonopolet eier 22,7 % i Sirkel Materialgjenvinning AS og Sirkel Glass AS. Sirkel Materialgjenvinning AS og Sirkel Glass AS har forretningsadressen Haslevangen 14 i Oslo. Selskapenes foreløpige regnskap for 2021 viser et resultat før skatt på henholdsvis 24,0 millioner kroner (Sirkel Materialgjenvinning AS) og 27,2 millioner kroner (Sirkel Glass AS). Sum egenkapital viser 81,3 millioner kroner for Sirkel Materialgjenvinning AS og 50,5 millioner kroner for Sirkel Glass AS.

12 LISENSER, PROGRAMVARE OG VARIGE DRIFTSMIDLER

1 000 kroner	Lisenser og programvare	IT-futstyr/kontorutstyr	Transportmidler	Inventar	Forretningsbygg
Anskaffelseskost 01.01.	261 970	156 484	2 996	639 815	13 045
Tilgang	18 930	12 005	175	21 322	-
Avgang	-	-340	-5	-9 868	-
Anskaffelseskost 31.12.	280 900	168 149	3 167	651 268	13 045
Akkumulert avskrivning 01.01.	215 822	134 255	1 712	453 989	9 407
Årets avskrivning	19 083	13 267	198	37 834	190
Avgang	-	-340	-4	-9 225	-
Akkumulert avskrivning 31.12.	234 904	147 182	1 906	482 597	9 596
Bokført verdi 01.01.2021	46 149	22 229	1 285	185 826	3 638
Bokført verdi 31.12.2021	45 996	20 967	1 261	168 671	3 449

1 000 kroner	Leide lokaler	Tomter	Kunst	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.	197 574	4 119	1 136	1 277 140
Tilgang	10 912	-	-	63 344
Avgang	-5 959	-	-	-16 172
Anskaffelseskost 31.12.	202 527	4 119	1 136	1 324 312
Akkumulert avskrivning 01.01.	157 154	-	-	972 338
Årets avskrivning	8 322	-	-	78 893
Avgang	-5 809	-	-	-15 378
Akkumulert avskrivning 31.12.	159 667	-	-	1 035 853
Bokført verdi 01.01.2021	40 419	4 119	1 136	304 802
Bokført verdi 31.12.2021	42 860	4 119	1 136	288 459

Ordinære avskrivninger beregnes på bakgrunn av økonomisk levetid for driftsmidlene og fordeles lineært etter følgende satser:

Lisenser og programvare	20 %
IT-utstyr/kontormaskiner	20 - 33,3 %
Transportmidler	20 %
Inventar	15 - 20 %
Forretningsbygg	1,5 - 5 %
Leide lokaler	10 %
Tømter	0 %
Kunst	0 %

13 SKATT

Midlertidige forskjeller som inngår i grunnlaget for utsatt skatt / utsatt skattefordel.

1 000 kroner	2021	2020
Varige driftsmidler	32 195	38 271
Skattefunn	-61	-101
Fordringer	-300	-300
Varelager	-3 000	-3 500
Pensjonsforpliktelser	-1 258 715	-917 059
Gevinst og tapskonto	4 452	5 565
Andre forskjeller	0	8 231
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel i balansen	-1 225 429	-868 893
Utsatt skatt/skattefordel i regnskapet	-269 594	-191 157
Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt		
Resultat før skattekostnad	642 769	735 195
Permanente forskjeller	956	1 685
Grunnlag for årets skattekostnad	643 726	736 879
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt/skattefordel	-18 090	-65 929
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)	625 636	670 950
Fordeling av skattekostnaden		
Sum betalbar skatt	137 640	147 609
Endring i utsatt skatt/ skattefordel	3 980	14 504
Skattekostnad (22 prosent av grunnlag for årets skattekostnad)	141 620	162 113
Avstemming av årets skattekostnad		
Regnskapsmessig resultat for skattekostnad	642 769	735 195
Beregnet skatt 22 %	141 409	161 743
Skattekostnad i resultatregnskapet	141 620	162 113
Differanse	-210	-371
Differanse består av følgende:		
22 % av permanente forskjeller	210	371
Betalbar skatt i balansen		
Betalbar skatt i skattekostnaden	137 640	147 609
Betalbar skatt i balansen	137 640	147 609

➔ Styre, ledelse og regnskap

14 OVERSKUDDSANDEL

Det er beregnet 80 prosent overskuddsandel av resultat etter skatt for 2021. Overskuddsandelen kommer i tillegg til lovpålagt utbytte på 2 500 kroner i henhold til vinmonopolloven § 4. Sum av utbytte og overskuddsandel er presentert som overskuddsandel i note 18.

15 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Annen kortsiktig gjeld inkluderer følgende:

Balanse per 31.12. i 1 000 kroner	2021	2020
Gavekort	69 117	60 888
Uopptjent inntekt	4 898	3 730
Skyldig lønn og feriepenger	182 247	178 716
SUM	256 261	243 334

16 AKSJEKAPITAL

Selskapets aksjekapital består av 100 aksjer à 500 kroner. Samtlige aksjer eies av staten ved Helse- og omsorgsdepartementet.

17 EGENKAPITAL

Annen kortsiktig gjeld inkluderer følgende:

1 000 kroner	Aksje-kapital	Annen egen-kapital	Estimat-avvik pensjoner	Sum
Egenkapital 31.12.2020	50	2 092 912	-1 235 923	857 038
Årets resultat		501 149		501 149
Årets endring estimatavvik			-292 208	-292 208
Overskuddsandel		-400 920		-400 920
Egenkapital 31.12.2021	50	2 193 141	-1 528 131	665 059

18 PENSJONSFORPLIKTELSE

Vinmonopolet har pensjonsordninger som omfatter i alt 2 249 personer, en nedgang på 183 personer fra 2020. Ordningene gir rett til definerte framtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Vinmonopolets pensjonsordninger er organisert gjennom Statens pensjonskasse. I tillegg til den kollektive pensjonsordningen har tidligere administrerende direktør tilleggspensjon som finansieres over drift. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenestepensjon. Ved beregning av årets netto pensjonskostnad legges foregående års forutsetninger til grunn. De aktuariemessige forutsetninger er basert på vanlige forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske forhold.

Forutsetninger	2021	2020
Diskonteringsrate	1,90 %	1,70 %
Lønnsregulering	2,75 %	2,25 %
Pensjonsregulering	1,75 %	1,25 %
Avkastning på pensjonsmidler	1,90 %	1,70 %
G-regulering	2,50 %	2,00 %
Frivillig avgang	6 % under 50 år og 2 % over 50 år	6 % under 50 år og 2 % over 50 år
Årlig uttakstilbøyelighet – AFP (62–67 år)	6,00 %	6,00 %

Årets pensjonskostnad framkommer slik:

Periodens netto pensjonskostnad i 1 000 kroner	2021	2020
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	129 600	79 556
Resultatført estimatavvik	135	79
Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	45 880	52 403
Risikopremie/administrasjon	3 119	2 686
Avkastning av pensjonsmidlene	-33 665	-43 907
Netto pensjonskostnad	145 070	90 818
Arbeidsgiveravgift	15 524	9 223
Netto pensjonskostnad før ansatt-trekk	160 594	100 041
Medlemsandel trukket	20 821	18 439
Total netto pensjonskostnad	139 773	81 602

Pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler framkommer slik:

Per 31.12. i 1 000 kroner	2021	2020
Pensjonsforpliktelser brutto – DBO	-3 167 353	-2 746 595
Verdi av pensjonsmidler	2 063 866	1 942 556
Beregnet netto pensjonsforpliktelse	-1 103 487	-804 039
Arbeidsgiveravgift	-155 228	-113 020
Balanseført netto pensjonsforpliktelse	-1 258 715	-917 059

19 LEIEFORPLIKTELSE

Selskapet har kontraktsfestede leieforpliktelser som medfører følgende utbetalinger de nærmeste årene:

1 000 kroner	2025	2024	2023	2022
	165 148	171 270	179 576	183 272

Antall leieavtaler som er leie av butikklokaler, er 334. Ved leie av butikklokaler er det vanlig å inngå 15-årskontrakter som er delt opp i tre eller fire leieperioder.

20 NORDPOLET

AS Vinmonopolet overtok 01.01.1999 driften av Nordpolet AS på Svalbard. Innskutt aksjekapital er 100 000 kroner. Nordpolets overskudd skal tilbakeføres lokalsamfunnet på Svalbard gjennom Longyearbyen lokalstyre og konsolideres derfor ikke. Datterselskapet er vurdert til historisk kost i regnskapet til AS Vinmonopolet

Resultat 1 000 kroner	2021	2020
Salgsinntekter	29 696	22 792
Vareforbruk	18 321	13 382
Ordinære avskrivninger	182	
Andre driftskostnader	4 528	4 023
Driftsresultat	6 666	5 387
Finansposter		22
Årets resultat	6 666	5 409
Disponering av resultat:		
Til Longyearbyen lokalstyre	6 666	5 409

Resultat 1 000 kroner	2021	2020
Anleggsmidler	1 184	0
Omløpsmidler	12 374	10 225
Eiendeler	13 557	10 225
Egenkapital	4 380	4 380
Kortsiktig gjeld	7 817	5 845
Langsiktig gjeld	1 360	0
Gjeld og egenkapital	13 557	10 225

21 NÆRSTÅENDE PARTER

AS Vinmonopolet er et særlovsselskap heleiet av Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). HOD og andre virksomheter eiet helt eller delvis av HOD er definert som nærstående til AS Vinmonopolet. Det foreligger ingen vesentlige transaksjoner med HOD eller andre virksomheter eiet av HOD. Selskapet har transaksjoner med andre selskaper, helt eller delvis eiet av staten gjennom andre departementer, som en naturlig del av selskapets drift. Alle transaksjoner prises til markedsmessige vilkår.

22 HENDELSER ETTER BALANSEDATOEN

Det har etter balansedagen ikke inntruffet hendelser av vesentlig betydning for det avlagte årsregnskapet.

KONTROLLKOMITEENS INNSTILLING

Kontrollkomiteen har gjennomgått det avsluttede og reviderte årsoppgjøret samt revisjonsberetningen. Styrets forslag til disposisjon av overskuddet kr 501,1 mill. har Kontrollkomiteen ingen merknader til. Kontrollkomiteen anbefaler at bedriftsforsamlingen gir sin tilslutning til det fremlagte årsoppgjøret for 2021.

Oslo, 19. mai 2022

Øystein Østraat
Anders Amundsen
Sonja Sjøli

BEDRIFTSFORSAMLINGENS UTTALELSE

I samsvar med styrets vedtak av 29. april 2022 og kontrollkomiteens innstilling, anbefaler bedriftsforsamlingen at regnskapet for 2021 fastsettes. Likeledes anbefaler bedriftsforsamlingen at årsberetningen godkjennes.

Oslo, 19. mai 2022

→ Styre, ledelse og regnskap

Til Helse- og omsorgsdepartementet

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet til Aktieselskapet Vinmonopolet som består av balanse per 31. desember 2021, resultat og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen og annen øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

PricewaterhouseCoopers AS, Dronning Eufemias gate 71, Postboks 748 Sentrum, NO-0106 Oslo
T: 02316, org. no.: 987 009 713 MVA, www.pwc.no
Statsautoriserte revisorer, medlemmer av Den norske Revisorforening og autorisert regnskapsførerselskap

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:
<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 29. april 2022
PricewaterhouseCoopers AS

Marius Thorsrud
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Årsberetning 2021

Vinmonopolet er et sektorpolitisk særlovselskap, regulert i vinmonopolloven. Rammene for selskapets drift reguleres også av alkoholloven og alkoholforskriften. Statens mål som eier er å sikre at omsetning av alkoholholdig drikk over 4,7 volumprosent alkohol skjer i kontrollerte former slik at skadevirkningene av alkohol for den enkelte og for samfunnet begrenses. Helse- og omsorgsdepartementet praktiserer skriftlig eierstyring gjennom et årlig oppdragsbrev. Vinmonopolet har 339 butikker over hele landet.

For Vinmonopolet var 2021 nok et ekstraordinært år. Pandemien preget Vinmonopolet i stor grad, og på grunn av reiserestriksjoner og skjenkestopp var salget det høyeste noen gang i Vinmonopolets 100-årige historie. Utenom en kort nedstenging i Oslo-området i januar 2021 har Vinmonopolets butikker holdt åpent gjennom hele pandemien, takket være god innsats fra alle ansatte. Det har til tider vært utfordrende med leveranser til Vinmonopolet, og flere kunder har ikke fått varene de har bestilt. At Vinmonopolet toppe omdømmeundersøkelsen til Apeland (Traction-undersøkelsen), viser likevel at kundene har satt stor pris på selskapets håndtering av situasjonen i et krevende pandemiår.

Regnskap

Vinmonopolet hadde i 2021 netto salgsinntekter på 21 700,6 millioner kroner, hvorav 10 495,2 millioner kroner utgjør alkohलगift. Salgsinntektene økte med 1 132,3 millioner kroner. Salgsinntektene både i 2020 og 2021 har vært preget av pandemien, hvor nordmenn i stor grad har handlet sin alkohol på Vinmonopolet og lite gjennom grensehandel og taxfreesalg. Vinmonopolet forventer en gradvis normalisering av salgsinntektene fra 2022.

Driftsresultatet for 2021 ble 622,7 millioner kroner, noe som er 83,5 millioner lavere enn i 2020. Resultat før skatt ble 642,8 millioner kroner, som er 92,4 millioner kroner lavere enn i 2020. Statens overskuddsandel er for 2021 vedtatt å være 80 prosent av resultat etter skatt. I henhold til lov om Aktieselskapet Vinmonopolet (vinmonopolloven) utbetales i tillegg et aksjeutbytte til eierne med 2 500 kroner. Til sammen utgjør

dette 400,9 millioner kroner. Resterende 100,2 millioner kroner overføres til annen egenkapital.

Per 31.12.2021 var samlet beholdning av kontanter, kontantekvivalenter og finansielle plasseringer 3 465,6 millioner kroner, mot 3 040,9 millioner kroner ved forrige årsskifte. Likviditeten er normalt høy ved årsskiftet på grunn av høy omsetning i desember, hvor en stor andel av innkjøpene betales etter årsskiftet. Vinmonopolets likvide midler er hovedsakelig plassert i en konsernkontoordning med flytende rente. I tillegg er 364,8 millioner kroner plassert i obligasjoner og sertifikater innenfor stats-, kommune- og finanssektoren.

Totalkapitalen i selskapet utgjorde 5 412,9 millioner kroner per 31.12.2021. Bokført egenkapital var 665,1 millioner kroner, tilsvarende en egenkapitalandel på 12,3 prosent. Til sammenligning var egenkapitalen per 31.12.2020 på 857,0 millioner kroner, noe som ga en egenkapitalandel på 17,1 prosent. Reduksjonen i egenkapital skyldes estimatavvik knyttet til selskapets pensjonsordning, etter skatt, med 292,2 millioner kroner, mens positivt resultat fratrukket overskuddsandel til eier gir en økning på 100,2 millioner kroner.

Kontantstrøm fra drift fratrukket utbetalt overskuddsandel var 487,9 millioner kroner i 2021. Avviket mellom kontantstrøm fra drift og driftsresultatet skyldes i hovedsak endring i leverandørgjeld og varelager samt utbetalt overskuddsandel til staten. Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter var minus 63,3 millioner kroner.

Total renterisiko for Vinmonopolet anses for liten. Vinmonopolet er i begrenset grad direkte eksponert for valutarisiko, da salg og innkjøp i all hovedsak gjøres i norske kroner. Vinmonopolet har god likviditet og følger opp likviditetssituasjonen løpende og anser at det er begrenset eksponering mot likviditetsrisiko. Selskapet har i hovedsak ikke kredittsalg og har derfor ikke kredittisiko i vesentlig grad.

Styret følger selskapets drift løpende gjennom året med vekt på måloppnåelse, effektiv drift, forsvarlig likviditet og soliditet. Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet et rettvisende bilde av resultatet for 2021 og selskapets finansielle situasjon den

31.12.2021. Selskapet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling. Styret anser at vilkårene for fortsatt drift er til stede, og regnskapet er avlagt under denne forutsetning.

Utøvelse av samfunnsoppdraget

Vinmonopolet er ett av de viktigste virkemidlene i norsk alkoholpolitikk og bidrar til å begrense alkoholforbruket i samfunnet gjennom regulering av tilgjengeligheten. Det alkoholpolitiske ansvaret kommer til uttrykk gjennom effektiv sosial kontroll, holdningsskapende tiltak og fravær av kjøpepress. Aldersgrense for kjøp av alkoholholdige drikkevarer er regulert av alkoholloven og er fastsatt til 18 år for alkoholholdig drikk under 22 prosent og 20 år for alkoholholdig drikk over 22 prosent. Alle kunder under 25 år blir bedt om å vise legitimasjon uoppfordret. Dette gjelder både ved kjøp i en av Vinmonopolets butikker og ved utlevering av varer som er bestilt gjennom nettbutikk eller kundesenter.

Gjennom registrering i kassen og gjennom såkalte «mystery shoppers» måles det ansvarlige salget. Totalt ble nesten 5,2 millioner kunder kontrollert for alder i 2021. Det tilsvarer 11,9 prosent av alle kundemøter i fjor. Det er kunder som må spørres om legitimasjon, som øker betydelig i fjor, hvor det er en dobling i antallet mot 2019. Antallet kunder som uoppfordret viser legitimasjon, har holdt seg relativt stabilt. Dette skyldes den utstrakte bruken av munnbind blant kundene, som har gjort alderskontrollen mer krevende. Samtidig viser tallene at ansvarlig salg har hatt høy oppmerksomhet i kundemøtet i fjor. Resultatene av «mystery shoppers» var i 2021 93,2 prosent. Dette er under målet på 95 prosent, men en økning på 2,2 prosent fra 2020.

Leverandør for utlevering på dør kunne ikke garantere ivaretagelse av samfunnsoppdraget på en forsvarlig måte sikre et ansvarlig salg som følge av høye volumer, så avtalen ble terminert våren 2021. Vinmonopolet har derfor ikke kunnet tilby en slik tjeneste for kundene gjennom året. Ny avtale er framforhandlet med innskjerpede krav og tydeligere presisering av ansvarlig salg samt system for omfattende opplæring og kontroll av sjåfører. Tjenesten forventes tatt opp igjen våren 2022.

Det er i 2021 gjennomført flere interne kampanjer for å støtte og øke oppmerksomheten på ansvarlig salg.

Salget av alkoholfrie festedrikk er en viktig del av Vinmonopolets omsetning. Totalt ble det solgt 835 000 liter alkoholfrie produkter i 2021, en økning på 21 prosent fra året før. Alkoholfritt er den varegruppen som har hatt den største prosentvise økningen i fjor. Det er de musserende alkoholfrie produktene, moster og vin, som utgjør det største salget, og som utgjør 34 prosent av omsetningen i kategorien. Det ble lansert 34 nye alkoholfrie produkter i 2021.

Foretaksstyring

Vinmonopolet er 100 % eid av staten ved Helse- og omsorgsdepartementet. Vinmonopolet følger den til enhver tid gjeldende norske anbefaling for eierstyring og selskapsledelse så langt det passer. Redegjørelse for selskapets eierstyring og selskapsledelse er gjengitt i sin helhet på selskapets nettsider.

Butikketableringer

Vinmonopolet skal sikre mest mulig lik tilgjengelighet til sine produkter og tjenester over hele landet innenfor fastsatte alkoholpolitiske og bedriftsøkonomiske rammer. Totalt ble det åpnet to nye butikker i 2021. Ved utgangen av året hadde Vinmonopolet til sammen 339 butikker.

Innenfor gjeldende regelverk skal Vinmonopolet også sikre kundene god og lik tilgang til Vinmonopolets produkter og tjenester gjennom mulighet for handel både via telefon og nett. I 2021 var 3 prosent av salgsvolumet fra nett, en økning på 33 prosent fra 2020, mens kundesenteret stod for 0,3 prosent av salget.

Arbeidsmiljø

Ved utgangen av 2021 arbeidet 1 935 fast ansatte i Vinmonopolet, og de utførte 1 299 årsverk. I tillegg hadde selskapet 121 midlertidig ansatte i 2021.

I 2021 har arbeidspresset i forbindelse med pandemien fortsatt. Smittevern for ansatte og kunder har vært høyt prioritert, samtidig som salget har vært på et høyt nivå, med mange flere kunder i butikk enn hva som er vanlig.

Vinmonopolet ønsker å ha et jobbnærvær som reflekterer at selskapet er en av Norges beste arbeidsplasser. Sykefraværet for 2021 var totalt 9,46 prosent mot 8,69 prosent i 2020. Dette gir en økning på 0,77 prosentpoeng.

Vinmonopolet har siden 2017 jobbet aktivt med å øke nærværet og klarte før pandemien å redusere sykefraværet betydelig fram til og med 2019 med en samlet reduksjon på 14,1 prosent fra 2016 til 2019. Med økningen som var i 2020 og 2021, er selskapet igjen tilbake på tidligere sykefraværnivå. Fraværet kan relateres til koronasituasjonen. Det antas at sykefraværet vil stabilisere seg når samfunnet igjen normaliseres. Vinmonopolet har i perioden 2020–2022 hatt et mål om å redusere sykefraværet og øke nærværet. For 2021 var målet 95,5 % nærvær.

I 2021 ble det rapportert til sammen 302 HMS-relaterte avvik i Vinmonopolets registreringssystem. 18 av disse var av en slik karakter at de ble meldt til NAV, fordi hendelsen førte til fravær og/eller medisinsk behandling.

Inkludering og mangfold

Vinmonopolet har et mål om å oppnå en balansert sammensetning når det gjelder alder, kjønn, kjønnsidentitet, seksuell orientering og kulturell bakgrunn. Det arbeides aktivt for å ansette mennesker med ulik bakgrunn, og potensielle ansatte skal vite at Vinmonopolet setter pris på mangfold.

Arbeidet med likestilling er en viktig del av selskapets personalpolitikk. Dette gjelder ved rekruttering, kompetanseutvikling, lønnspolitikk og arbeidsvilkår. Vinmonopolet ønsker en mest mulig jevn fordeling mellom kjønnene. Selskapet har tarifflønn som er kjønnsnøytral. Mer om inkludering og mangfold står i kapittel 8, side 78. Det er også utarbeidet en egen redegjørelse for likestilling og diskriminering, som er tilgjengelig på selskapets nettsider.

Styret har fastsatt retningslinjer for lederlønn i selskapet i tråd med statens retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel. Det er utarbeidet en egen lederlønsrapport som er tilgjengelig

på selskapets nettside, samt at lønn til ledende ansatte og styrehonorar er oppgitt i note til årsregnskapet. Det er ikke tegnet en egen forsikring for styret og daglig leder i Vinmonopolet.

Personer med nedsatt funksjonsevne

Arbeid i Vinmonopolets butikker er tidvis fysisk krevende. Vinmonopolet jobber for å redusere antall ansatte som slutter grunnet full uførepensjon, og ser viktigheten av at ansatte med særskilte behov skal kunne stå lenger i jobb, med nødvendig tilrettelegging.

Yrkesaktiviteter etter 50 år

46 prosent av de ansatte i Vinmonopolet er over 50 år, og gjennomsnittlig ansettelsestid er nesten 17 år. Så langt som mulig tilrettelegges arbeidsoppgaver for å sikre at arbeidstakere skal kunne stå i jobb. I tillegg oppfordres alle aldersgrupper til å søke stillinger i bedriften ved nyrekrutteringer. I 2021 var 8 av 60 nyansatte over 50 år.

Bærekraft og ytre miljø

Vinmonopolet skal opptre ansvarlig i alle ledd og balanserer økonomiske, sosiale og miljømessige forhold på en måte som bidrar til langsiktig verdiskaping. Selskapet skal også bidra til å oppnå FNs bærekraftsmål. Det innebærer blant annet å identifisere og håndtere risikoen selskapet påfører mennesker, samfunn og miljø.

Etikk i leverandørkjeden

Brudd på Vinmonopolets etiske retningslinjer i leverandørkjeden kommer høyt opp på Vinmonopolets risikokart. Utfordringene er erfaringsmessig størst lengst nede i leverandørkjeden, på farmnivå der produktene råvarer dyrkes. Vinmonopolet stiller strenge etiske krav til alle leverandører helt ned til farmnivå og jobber aktivt med å kartlegge hvor risikoen for at kravene ikke innfris, er størst. Der hvor det er grunn til å tro at det er utfordringer med å møte kravene, gjennomføres oppfølgingsprogram i form av revisjoner og «pre-assessments». Leverandører som ikke lever opp til Vinmonopolets krav, må sørge for å komme opp på et akseptabelt nivå. I dette arbeidet er Vinmonopolet en støttespiller som aktivt bistår med veiledning og kompetanse. Gjennom slik

➔ Styre, ledelse og regnskap

aktivitet kan Vinmonopolet bidra til gode arbeidsforhold i leverandørkjeden.

I fjor var det 10 år siden Vinmonopolet stilte etiske krav til leverandørkjeden for første gang. Siden 2012 har de nordiske monopolen i Norge, Sverige, Finland, Island og Færøyene stått sammen om å stille felles krav til produsentene.

I 2021 ble Vinmonopolets arbeid endret på grunn av pandemien. Som i 2020 er det derfor lagt vekt på kompetanseheving hos leverandører for å skape oppmerksomhet rundt sentrale utfordringer og deres ansvar for å sikre gode og trygge arbeidsforhold. I arbeidet er det også introdusert alternative og digitale løsninger for å skaffe informasjon om arbeidsforholdene hos produsentene.

I 2021 er det gjennomført kurs i Sør-Afrika, Argentina, Italia, flere land i Mellom-Amerika og på de karibiske øyer. Det ble i tillegg gjennomført ulike kurs for norske produsenter og importører. Kursene omhandlet forebygging av moderne slaveri, verbal trakassering, konflikthåndtering og styring av arbeidstid og pauser for å unngå «heat stress» samt etterlevelse av Vinmonopolets etiske regelverk. Til sammen deltok over 900 personer på Vinmonopolets kurs i 2021.

Mer om etikk i leverandørkjeden er å lese i kapittel 7 på side 66.

Klima og miljø

Vinmonopolets største klima- og miljøpåvirkninger er utenfor selskaps direkte virksomhet, nærmere bestemt i dyrkingen av råvarene, produksjonsprosessene, emballasjen samt transporten av produktene som selges.

Vinmonopolets klimamål med å redusere klimagassutslippene med 50 % fra 2018-nivå innen 2030 følges opp gjennom årlig klimarapportering. I tillegg rapporteres klimagassutslipp knyttet til emballasje som styringsparameter hver måned, og hver enkelt butikk setter egne mål for andel klimasmarte produkter.

For å nå målene kreves en omstilling i måten Vinmonopolet som selskap drives på, og ikke minst en omstilling knyttet til produktene vi selger. Noen av tiltakene som videreføres, er kravene til produktene Vinmonopolet selv kjøper inn: pant på all pantbar emballasje og klimasmart emballasje på alle produkter der det er mulig. Selv om tiltakene gir effekt, må omstillingstakten økes om det overordnede klimamålet skal nås.

Global oppvarming medfører hyppigere ekstremvær og andre fysiske klimaendringer, og verdens felles behov for å redusere klimagassutslippene tvinger fram en omstilling som påvirker alle verdikjeder og bransjer. Vinproduksjon og Vinmonopolet er ingen unntak. For å bedre forstå hvordan vinindustrien og Vinmonopolet selv er eksponert for klimarisiko, er det, i samarbeid med ekstern konsulent, gjennomført en omfattende analyse av både fysisk klimarisiko og overgangsrisiko. Arbeidet og påfølgende rapportering er i tråd med TCFD-anbefalingene.

Vinmonopolets rammevilkår og plass i verdikjeden gjør at eksponeringen for klimarelaterte risikoer og muligheter først og fremst er indirekte gjennom leverandørene.

Formålet med analysen var å se på klimarisiko for hele vinindustrien, for deretter å forstå og utrede mulige konsekvenser for Vinmonopolet.

Mer om tiltak innen ytre miljø står i kapittel 6 på side 54.

Framtidsutsikter

Selv om 2021 også var et ekstraordinært år for Vinmonopolet, ser effektene av pandemien ut til gradvis å avta. Åpne grenser og økt reisevirksomhet påvirker omsatt volum. Samtidig ser det ikke ut til at reisevirksomheten tar seg opp på nivåer som før pandemien i nær framtid. Også i 2022 vil Vinmonopolet ha et salgsvolum som er preget av en koronaeffekt.

Hvordan livet vil fortone seg etter at effektene av pandemien har lagt seg, er fremdeles ukjent. Det er mye som påvirker forbruksvaner og forventninger. Det vil kunne få betydning for selskapets organisering og arbeid. Styret vil, sammen med administrasjonen, ha stor oppmerksomhet om dette framover. Styret ser og anerkjenner også den fysiske og psykiske slitasjen ansatte har kjent på gjennom pandemien.

Vinmonopolet er 100 år i 2022, og samtidig er selskapets strategiperiode over. Styret retter dermed oppmerksomheten mot utvikling av selskapet for framtiden og har startet arbeidet med å etablere en ny strategi som setter mål for selskapets virke.

Styret ønsker å takke alle ansatte for den innsatsen hver og en har bidratt med gjennom nok et helt spesielt år i Vinmonopolets historie.

Oslo, 29. april 2022

Ellen Seip
styreleder

Sverre Helnø
nestleder

Trine Marit Stensen
styremedlem

Solveig Løhaugen
styremedlem

Per Arne Lodding Olsen
styremedlem

Lars Jacob Tynes Pedersen
styremedlem

Helge Storvik
styremedlem

Åse Engesæth
styremedlem

Alf Ole Bergtand
styremedlem

Elisabeth Hunter
adm. direktør